

12 Νοεμβρίου, 1992

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/σής]

**ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ
CERTIORARI ΚΑΙ PROHIBITION ΑΠΟ Η ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ
ΑΛΕΚΑΣ ΠΑΠΑΚΟΚΚΙΝΟΥ,**

ΚΑΙ

**ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗ-
ΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕ-
ΣΗ 1273/89 ΤΗΝ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992 ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΦΑ-
ΣΙΣΤΗΚΕ ΠΩΣ Η ΑΙΤΗΤΡΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ
ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΓΩΓΗ**

(Αρ. Αιτήσεως 166/92).

5 *Προνομασικά Διατάγματα — Αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώ-
ρηση αίτησης για έκδοση διαταγμάτων certiorari και prohibition
εναντίον απόφασης Επαρχιακού Δικαστηρίου με την οποία απαγο-
ρεύθηκε στην αιτήτρια, που ήταν δικηγόρος, να εμφανίζεται αυτο-
προσώπως σε υπόθεση στην οποία ήταν διάδικος, διότι είχε δώσει
μαρτυρία στην υπόθεση — Κρίθηκε, εκ πρώτης όψεως, ότι υπήρχε
παράβαση του άρθρου 30 του Συντάγματος και δόθηκε η αιτούμε-
νη άδεια.*

10 *Η αιτήτρια ήταν ενάγουσα σε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστή-
ριο Πάφου, μαζί με άλλα πρόσωπα. Εμφανιζόταν σαν δικηγόρος
όλων των εναγόντων. Στις 21.9.92, κατά την διάρκεια της ακρόα-
σης της αγωγής, έκρινε πως εξαιτίας απρόβλεπτων εξελίξεων έπρε-
πε να καταθέσει η ίδια σαν μάρτυρας για την υπόθεση των εναγου-
σών, πράγμα το οποίο και έκαμε. Την ημέρα εκείνη εμφανίσθηκε
15 άλλος δικηγόρος σαν δικηγόρος των εναγόντων. Στις 13.10.92, η
αιτήτρια επιδίωξε να συνεχίσει να εμφανίζεται σαν δικηγόρος των
εναγόντων, όπως έπραττε προηγουμένως, αλλά το Επαρχιακό Δι-
καστήριο, ακολουθώντας την υπόθεση *Re Efthymiou* (1987) 1
20 C.L.R. 329, θεώρησε ότι η ιδιότητα του μάρτυρα ήταν ασυμβίβαστη
με την ιδιότητα του δικηγόρου στην υπόθεση, και γι' αυτό απέκλει-
σε την αιτήτρια από του να εμφανίζεται σαν δικηγόρος των εναγό-
ντων. Στις 27.10.92, όταν η υπόθεση ήταν ορισμένη για συνέχιση
της ακρόασης, η αιτήτρια δήλωσε στο Δικαστήριο ότι επιθυμούσε
να εμφανισθεί αυτοπροσώπως στην υπόθεση, διευκρινίζοντας ότι
25 δεν είχε επιλέξει δικηγόρο αλλά επιθυμούσε να εμφανισθεί υπό την
προσωπική της ιδιότητα. Το Επαρχιακό Δικαστήριο απέρριψε το
αίτημα της αιτήτριας, με το σκεπτικό ότι όλοι οι ενάγοντες εκπρο-
σωπούνταν ήδη από δικηγόρο και ότι ήδη είχε αποκλείσει την αι-
τήτρια από του να εμφανίζεται στην υπόθεση με βάση την ενδιάμε-*

ση απόφαση του της 13.10.92. Στο πρακτικό της ημέρας εκείνης φαινόταν ότι εμφάνιση από δικηγόρο υπήρχε για τους άλλους ενάγοντες αλλά όχι για την αιτήτρια.

Στην αίτηση της για χορήγηση άδειας για καταχώρηση αίτησης για έκδοση ενταλμάτων certiorari και prohibition εναντίον της 5 απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου της 27.10.92, η αιτήτρια ισχυρίσθηκε ότι υπήρχε παράβαση των κατ' ελάχιστων δικαιωμάτων της που εγγυάται το άρθρο 30 του Συντάγματος.

Αποφασίσθηκε ότι:

Υπήρχε εκ πρώτης όψεως παράβαση του συνταγματικού δικαιώματος της αιτήτριας να εμφανίζεται αυτοπροσώπως σαν διάδικος, δυνάμει του άρθρου 30.3 (β) του Συντάγματος, ενώ η υπόθεση *Re Efthymiou* (ανωτέρω) διαφοροποιόταν από τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, και γι' αυτό η αιτούμενη άδεια έπρεπε να χορηγηθεί. 10 15

Η αίτηση έγινε αποδεκτή.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

In Re Efthymiou (1987) 1 C.L.R. 329.

Αίτηση.

Αίτηση με την οποία η αιτήτρια ζητά άδεια για καταχώρηση 20 αίτησης για έκδοση διαταγμάτων prohibition και certiorari προκειμένου να απαγορευθεί η συνέχιση ακρόασης αγωγής και να ακυρωθεί απόφαση με την οποία απορρίφθηκε αίτημα της να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ως διάδικος. 25

Α. Κληρίδης, για την αιτήτρια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ. Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Η αιτήτρια είναι δικηγόρος. Είναι συνενάγουσα στην Αγωγή 1273/89 που εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου. Εμφανιζόταν ως διάδικος η ίδια 30 και ως δικηγόρος των άλλων δυο εναγουσών.

Την 21 Σεπτεμβρίου 1992, κατά τη διάρκεια της ακρόασης της αγωγής, έκρινε πως εξ αιτίας απρόβλεπτων εξελίξεων έπρεπε να καταθέσει η ίδια ως μάρτυρας για την υπόθεση των εναγουσών, πράγμα το οποίο και έκαμε. 35

Την 13 Οκτωβρίου 1992 όταν προφανώς ετέθη θέμα επανεμφάνισης της αιτήτριας ως δικηγόρου των εναγουσών, η πρωτόδικος δικαστής έκρινε πως δεν μπορούσε πια να εμφανίζεται και ως δικηγόρος στην ίδια υπόθεση.

5 Στηρίχτηκε στην απόφαση του Δικαστή Γ.Μ. Πική στην υπόθεση *In Re Efthymiou* (1987) 1 CLR 329 στην οποία, πράγματι, θεωρήθηκε ότι είναι ασυμβίβαστη η ιδιότητα του μάρτυρα και του δικηγόρου στην ίδια υπόθεση. Το γεγονός ότι, με τον τρόπο αυτό, ο διάδικος αποστερείτο του

10 δικαιώματος που του αναγνωρίζει το Άρθρο 30(3)(δ) του Συντάγματος να έχει δικηγόρο της εκλογής του, κρίθηκε ότι ήταν συνέπεια της δικής του απόφασης να ασκήσει το παράλληλο δικαίωμα που του αναγνωρίζει το Άρθρο 30 (3)(γ), να καλεί μάρτυρες.

15 Μετά την έκδοση της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου πάνω στο θέμα, η υπόθεση αναβλήθηκε για την 27 Οκτωβρίου 1992. Την ημέρα εκείνη, όπως υποδηλώνεται από το ίδιο το πρακτικό του Δικαστηρίου, εμφανίστηκε για τις ενάγουσες 1 και 2 ο δικηγόρος κ. Λουκάς Μαυρίκιος και η αιτήτρια αυτοπροσώπως ως ενάγουσα 3. Η αιτήτρια διεκδίκησε δικαίωμα να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ως διάδικος. Η σύντομη δήλωση της ήταν η ακόλουθη:

25 "Με επιφύλαξη της έφεσης στις ενδιάμεσες αποφάσεις εμφανίζομαι υπό την προσωπική μου ιδιότητα ως Ενάγουσα. Είναι προσωπικό μου δικαίωμα βάση του άρθρου 30 του Συντάγματος. Δεν επιλέγω δικηγόρο ούτε επέλεξα δικηγόρο αλλά εμφανίζομαι υπό την προσωπική μου ιδιότητα γι' αυτό ζητώ να εμφανίζομαι."

30 Το αίτημά της απορρίφθηκε. Το σκεπτικό ήταν το ακόλουθο.

35 "Έχω ήδη αποφασίσει επί του θέματος σε ενδιάμεση μου απόφαση η οποία εφεσιβλήθηκε. Ο κ. Μαυρίκιος μέχρι τις 13.10.92 εμφανιζόταν ως δικηγόρος όλων των Εναγουσών γι' αυτό και δεν μπορώ να επιτρέψω την εμφάνισή της Δ/δας Παπακόκκινου προσωπικά και με δι-

κηγόρο ταυτόχρονα. Επίσης και για τον επιπρόσθετο λόγο ότι ήδη έχω αποφασίσει επί του θέματος. Το αίτημα της Ενάγουσας 3 απορρίπτεται."

Αντικείμενο της διαδικασίας αυτής είναι η απόφαση της 27 Οκτωβρίου 1992. Η αιτήτρια ζητά άδεια για καταχώριση αίτησης προς έκδοση διατάγματος prohibition και certiorari προκειμένου να απαγορευθεί η συνέχιση της ακρόασης της αγωγής και να ακυρωθεί η αναφερθείσα απόφαση. Σημειώνω πως παρόμοια αίτηση σε σχέση με την απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992 κατά της οποίας, 10 όπως προκύπτει, ασκήθηκε και έφεση, αποσύρθηκε.

Ο δικηγόρος της αιτήτριας εισηγήθηκε πως εσφαλμένα θεωρήθηκε ότι το ζήτημα καλυπτόταν από την προηγούμενη απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992, υποστήριξε ότι η υπόθεση *In Re Efthymiou* δεν καλύπτει την περίπτωση και 15 επισήμανε πως δεν ήταν ορθό ότι ο δικηγόρος κ. Μαυρίκιος εκπροσωπούσε τις ενάγουσες "μέχρι τις 13 Οκτωβρίου 1992". Στην πραγματικότητα ο κ. Μαυρίκιος αντικατέστησε την αιτήτρια όταν εκείνη κατέθετε ως μάρτυρας ενώπιον του Δικαστηρίου. Την 13 Οκτωβρίου 1992 η αιτήτρια 20 επεχείρησε να εμφανιστεί ως δικηγόρος όλων των εναγουσών οπότε και εκδόθηκε η απόφαση της ημέρας εκείνης. Ο δικηγόρος της αιτήτριας συμπλήρωσε την επιχειρηματολογία του με αναφορά στο Άρθρο 30(3)(β) του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο "έκαστος έχει το δικαίωμα να προβάλλει τους ισχυρισμούς αυτού ενώπιον του Δικαστηρίου..." και στο Άρθρο 12(5)(γ) του Συντάγματος. 25

Το Άρθρο 12(5) του Συντάγματος αναφέρεται σε δικαιώματα κατηγορουμένων και δεν νομίζω πως είχε τη θέση της η επίκληση του στην παρούσα υπόθεση. Δέχομαι όμως 30 ότι το επιχείρημα, στο βαθμό που συσχετίστηκε με το άρθρο 30 είναι εκ πρώτης όψεως βάσιμο.

Την 27 Οκτωβρίου 1992, σύμφωνα με το πρακτικό, όπως σημείωσα, ο κ. Λουκάς Μαυρίκιος εμφανίστηκε 35 μόνο για τις ενάγουσες 1 και 2 και, επομένως, όχι για την

- αιτήτρια. Η πρωτόδικος δικαστής φαίνεται να παραγνώρισε το γεγονός αυτό. Θεώρησε πως, έχοντας υπόψη τα όσα προηγήθηκαν, ο κ. Μαυρίκιος εκπροσωπούσε και την αιτήτρια. Το αν όφειλε ο κ. Μαυρίκιος να είχε εμφανιστεί για όλες όπως έκαμε και προηγουμένως, δεν είναι ζήτημα που εγείρεται σ' αυτή τη διαδικασία. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν πως θεωρήθηκε ότι η αιτήτρια δεν μπορούσε να εμφανιστεί αυτοπροσώπως αφού ταυτόχρονα εκπροσωπείτο από δικηγόρο, ενώ σύμφωνα με το πρακτικό, δήλωσε πως δεν εκπροσωπείτο ούτε ήθελε να εκπροσωπείται από δικηγόρο. Ουσιαστικά, θεωρήθηκε πως είχε υποχρέωση να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες δικηγόρου παρά τη ρητή δήλωσή της πως θα χειριζόταν την υπόθεση της αυτοπροσώπως. Από τα στοιχεία που βρίσκονται ενώπιόν μου, το υπόβαθρο του πρώτου σκέλους του συλλογισμού που οδήγησε στην κρινόμενη απόφαση, δεν υπήρχε.

- Σύμφωνα με το δεύτερο σκέλος του το ζήτημα είχε ήδη κριθεί με την απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992. Θεωρώ εκ πρώτης όψεως βάσιμη τη θέση της αιτήτριας σύμφωνα με την οποία η υπόθεση *In re Efthymiou* (ανωτέρω) δεν είναι εφαρμόσιμη στην περίπτωση και πως η άποψη της πρωτόδικης δικαστού σύμφωνα με την οποία το ζήτημα του δικαιώματος εμφάνισης της αιτήτριας αυτοπροσώπως ως διαδίκου είχε ήδη κριθεί με την απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992, είναι εκ πρώτης όψεως λανθασμένη.

- Για τους πιο πάνω λόγους κρίνω ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την παραχώρηση άδειας για την καταχώριση αίτησης για την έκδοση των αιτούμενων διαταγμάτων. Εφόσο η απόφαση της πρωτόδικης Δικαστού θα φανεί ότι απολήγει σε αποστέρηση του δικαιώματος της αιτήτριας ως διαδίκου να εμφανιστεί αυτοπροσώπως προς προώθηση της υπόθεσης στο βαθμό που την αφορά ως διάδικο, θα βρισκόμαστε μπροστά σε απόφαση που δεν θα συμβιβάζεται με τις συνταγματικές διατάξεις.

- 35 Η αίτηση εγκρίνεται. Παρέχεται άδεια για την καταχώριση αίτησης για τα αναφερθέντα διατάγματα. Η αίτηση μπορεί να καταχωριστεί μέσα σε 7 μέρες προκειμένου να

ακουστεί την 3 Δεκεμβρίου 1992 στις 9.00 π.μ. Ενοσταση θα μπορεί να καταχωριστεί μέσα σε επτά μέρες από την επίδοση της αίτησης στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Διατάσσεται η αναστολή της διαδικασίας ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου μέχρι την εκπνοή του χρόνου 5 που έχει οριστεί για την καταχώριση της αίτησης και εφόσον καταχωριστεί η αίτηση μέχρι την εκδίκασή της.

Η αίτηση εγκρίνεται.